

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Me'or ha-golah

Lehmann, Marcus Lehmann, Marcus

Ṽilna, 650 [1889 oder 1890]

הַרְעֵבְתָּהּ .ג.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9244

נה אישה האדם הגדול, ויותר מזאת בתשוקת הבצע ועדי עדיים אשר
 בפאהבה סלה, שומה כל מעינה יומס גם ליל, אך לבב דבורה
 אל במלא עצב ויגון וענני תונה העיבו לעלים את שמי חייה,
 כי ראתה את נפשה עזובה ושוממה בגלל האשה הצעירה לימים
 ממנהזאת קלת הדעת; ובמהרה הפירה את עורתה וחמאתה,
 יראיען מעט מעט נגלו לעיניה דרכי מעלישטא וארחותיה
 בל העקלקלות ולב האבן אשר בקרבה, אבל הסתירה יגונה מעיני
 ה אישה ותהי כמחרישה, כי על מי תזעק חמס? הן מידה היתה זאת
 לה בפתותה את רבי גרשם לקחת לו אשה חדשה — אשר לא
 פלל כזאת — ואך היא הספה את הרעה בבחרה את
 מעלישטא לו לאשה, על כן ראתה און ולא התבוננה
 ולכל מעללי צרתה שמרה לפיה מחסום, כי כן הבטיחה
 לאישה לחיות עמה בשלום ובמישור ולא שנתה אחרי דבריה,
 ולא חללה מוצא שפתיה. אך מה טוב ומה נעים היה לו לא
 שמרה הבטחתה. . . . !

ג.
 התבַּעֲרָה.

הקורא היקר כבר יודע את הסרים יאהאן היושב ראשונה
 במלכות הקיסר באזיל השני, כי רודף הוא אחר הכבוד ואיש
 תככים ובעל מרמה הנהו; אולם רגשותיו אלה כאין וכאפס
 נחשבו לעמת רגש אחר זר ונתעב אשר מלא את כל חדרי
 לבו, הלא הוא: רגש השנאה הגדולה להיהודים, כי בהיותו
 נצר מגזע היונים ינק עוד מחלב אמו את הדעה הקדומה
 והנכזבה לנמור שנאה ואיבה לעם ישראל, והדבר אשר הוסיף
 עוד שמן לאש קנאתו ועברתו היה המקרה: כי על פי יהודי

אחד היה בשנות קדם ללעג ולקלם בפי כל יושב
 קאנסטאנטינאפעל, כי עוד בזרם הפקר ליועץ הקיסר, ישג
 פעם אחת בהברת רעיו ואוהביו בבית משתה אחד לשתוח
 יין ולמשוך שכר, ויתחקה איש את אחיו להראות גבורתו
 כטוב לבם ביין, והנה איש יהודי בא אל הבית יחף רגלים,
 ויפרוש לפניהם את סחורתו קלת הערך למען יקנוה ממנו, ודון
 לבב יאהאן השיאהו לכוות את היהודי, ויקראהו אליו, וכאשר
 נגש היהודי בבושת פנים לחלות את פניו כי יקנה מעט מסחורתו,
 אמר אליו יאהאן: "הצפן נא את סחורהך כי לא לקנות ממך
 סחורה קראתיך כי אם ללמדך בינה. ראה נא, והנה האיש
 היושב מרום ורוכב על סוס הנהו מלך; ואשר יסע במרכבה
 מרקדה הנהו אציל העם, ואשר ילך בנעליו על הארץ הנהו
 בן אדם. אבל מי הוא האיש אשר אין ידו משגת לקנות
 נעלים לרגליו לכסות מערומיהן? התדע? אני אניד לך: זה
 הוא יהודי נבזה וחדל אישים!"

עיני היהודי נמלאו דם ויתר לו עד מנת, אך בחזקת היד
 השקיע אש עברתו וחרון אפו, ויען בנפש עוקמת:
 "אורך אדוני בכל לבב על נעם לקחך אשר הטפת אלי,
 אך שא נא לי אם גם אנכי שפתי לא אכלא מהטיף לך לקח
 אחר תחתיו, ובמאזנים ישא יחד את לקחך. ראה נא, הן
 תפארת הגבר: זקנו, מחמד עינו: אשתו, שעון לבבו:
 ילדיו! מהלל שם ה', אשר חשך כל אלה ממך הסרים!"
 ככלותו את דברו מהר ויאסוף אליו את סחורתו ויעזוב את בית
 המשחה, אך יאהאן נדהם וישב בלי נוע כאלו הִלְמוּ הַזֵּיו ורעם,
 ורק השחוק הנורא אשר פרץ מפי כל הנאספים עוררתו
 מתרדמתו, אז חרק בשניו, רקע ברגליו, ואת ידיו הרים
 ונשבע לקחת נקם, ויבו בעיניו לשלוח יד בהיהודי הרוכל הזה
 לבדו, כי אם מכל היהודים בני אמונתו.

(מאוה"ג)

התולי

הַתּוֹלֵי אִישׁ הַיְהוּדִי הַעֲנִי עָשׂוּ לָמוּ כַנְּפִים וַיִּגִּיעוּ לְאוֹנֵי כָל
 יוֹשְׁבֵי קַאֲנֶסְטָאֲנִינְאָפֶּעֶל . רִיחַ הַסְּרִים יֵאֱהָאן כְּבֵר נְבֹאֵשׁ בְּעֵינֵי
 רַבִּים מִיוֹשְׁבֵי עִיר הַבִּירָה , יַעַן אֶרֶח לַחֲבֵרָה וַיִּתְעַרֵּב בְּשַׁעֲרֵרֻיּוֹת
 אִישׁ הַזֹּרוּעַ עוֹשֶׂה מְלוּכָה וְלֹא בְּמִשְׁפַּט נִיצַעֲפָאֵר הַשְּׁנִי אֲשֶׁר רָצָח
 אַחֲרָיו כֵּן נִפְשׁ , יֵאֱהָאן צִימִיסְצַעֶס בַּחֲדָר מִשְׁכְּבוֹ . וְכִשְׁמוֹעַ
 שׁוֹנְאִיו וּמְנַדְּיוֹ אֶת דְּבָרָיו הַבּוֹז אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִפִּי הַיְהוּדִי נִגְדוּ וַיִּפְלְחוּ
 כְּלִיּוֹתָיו וְלָבוֹ , שִׁמְחוּ בְּלִבָּם וַיִּלְמְדוּ גַם אֶת לְשׁוֹנָם דְּבַר
 מִהַתְּלוֹת כְּאַלֶּה אֶל יֵאֱהָאן בְּכָל עֵת מִצְוֹא , וַיְהִי שְׁמוֹ מְנוֹאֲץ
 בְּפִיהֶם כָּל הַיּוֹם , וְמָה מְאֹד חָרָה אִפּוֹ בְּפָגְשׁוֹ לַפְּעָמִים אֲהוֹת
 מִשְׁנֹאִיו , וְלִבְעֵבוֹר הַרְעִימוּ קְרָא הָאֶחָד בְּקִלְסָה : "תִּפְאַרְתַּת הַגִּבֵּר :
 זְקֵנוּ !" וַיַּעַן הַשְּׁנִי וַיֹּאמֶר : "מַחֲמַד עֵינָיו : אֲשֶׁתּוֹ !" וַיַּעַן הַשְּׁלִישִׁי :
 "שִׁישׁוֹן לָבוֹ : יִלְדִּיו !" "מִהַלֵּל שֵׁם ה' " קְרָאוּ בְּלֵם קוֹל אַחַד
 "אֲשֶׁר חֲשַׁךְ כָּל אֱלֹהִים מִמֶּךָ הַסְּרִים !"

וּבְכָל פַּעַם מְדֵי שָׁמַע יֵאֱהָאן אֶת דְּבָרָיו הַבּוֹז וְהַקִּיקְלוֹן
 הַנִּשְׁפָּכִים עַל כְּבוֹדוֹ , חָרַק בְּשֵׁנָיו , רָקַע בְּרַגְלָיו , וְנִשְׁבַּע
 לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בַיְהוּדִים .

אַחֲרָיו כֵּן הֵלֵךְ יֵאֱהָאן הֵלֵךְ וְגִדּוֹל וַיְהִי רֵם וְנִשְׂא וְגִבּוֹה
 מְאֹד , כִּי הִקְיִסֵּר בְּאוֹזֵיל שֵׁם אֶת כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל הַשְּׂרִים אֲשֶׁר
 אָתּוֹ . "עֵתָה — אָמַר יֵאֱהָאן בְּלָבוֹ — עֵתָה קִרְבָּה הָעֵת לַפְּקוֹד עַל
 הַיְהוּדִים רַעֲהָ לְהִנָּקֵם מֵהֶם וּלְהַכְרִית מֵאַרְץ זְכָרְסִי ; אִפְסֵי כָּל עַמְלוֹ
 הִיָּה לְרִיק וַיִּגִּיעוּ לְבַהֲלָה , כִּי צִדְקַת לִבֵּב הִקְיִסֵּר וְעַז רוּחוֹ הִנְאֻמְנָה
 עַמְדוֹ לוֹ לְשִׁטְן לְבִלֵי הַפִּיק זִמְמוֹ , וַיִּפְלֹא מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת דְּבַר רַע
 לַיְהוּדִים בְּלִתֵּי אִם יִמְצָא הוֹאֲנָה וְעֵלִילָה לְהַתְּגוֹלֵל וּלְהַתְּנַפֵּל עֲלֵיהֶם .
 אֲךָ לְמוֹרַת רוּחַ לֹא בְּמַהֲרָה אָנָּה הַמְּקַרָּה תוֹאֲנָה לִידוֹ וְתֵאֲוֹת לָבוֹ
 לֹא נִתְּנָה לוֹ .

אֲמַנֵּם לֹא לְעוֹלָם חוֹסֵן ! פְּתֹאֵם בָּאָה עֲנָנָה דְּרַת חֲזִיזֵי אֲסוֹן
 שׁוֹד וְשֹׁבֵר עַל הָעִיר קַאֲנֶסְטָאֲנִינְאָפֶּעֶל , וְגַם הַיְהוּדִים לֹא
 נָקוּ מִמֶּנָּה .

ויהי בליל חשך ואפלה וכל יושבי העיר נמו שנתם, ופתאם
 נראו קרני אור נגה על פני רקיע השמים, כרגע צלצלו כל פעמוני
 העיר מבשרים אסון רב: כי פרצה אש בתוך העיר וברגע נהפכו
 כל בתי העץ, בתי המרוח, בתי המסחר לערמת עפר ולשלל
 להאש הגדולה והנוראה אשר לא ידעה שבעה, וכנחש
 עקלתון סבבה עברה דרך רחובות העיר, ותדלג על החצרים
 ותקפץ על המבצרים באין מעצור. ותהי מהומה, מבוסה
 ומבוכה רבה. ובתוך המבוסה והשערוריה לא עלה על לב
 איש לחגור שארית כחו לעצור בעד הרעה ולכבות את התבערה
 לבל תפרוץ הלאה; כי מלבד אשר בימים ההם לא נועדו עוד
 גדודי המכבים להיות נכונים ליום צרה כבימינו אלה, חזו
 מראש כי לא לעזר ולא להועיל יחגרו כחם להציל את אהלי דלת
 העם מהיות טרף לשני האש, כי כבר עברה חוק וגבול.
 אהה! מי ימלל יללת אנשי העיר וקינת נשיהם וטפם אשר יד
 האש האכזרית נגעה במו לרעה! ויען כי פרצה האש בחצות לילה
 עת כל העיר היתה שקטה ושאננה ויושביה נמו שנתם, על כן
 נרעשו ונבהלו לפתע פתאם בשמעם את קול האסון הנורא,
 ובנפשם לא ידעו את אשר יצילו מהונם ורכושם. יש אשר
 נמלטו בעזר שניהם, ותהי להם נפשם לשלל, ויש אשר עלו
 חיים על המוקד, כי האש סגרה עליהם הדרך מהקלט על
 נפשם ולהחליץ מצרה, ויש אשר ראו נשיהם וטפם הגיעו עד
 שערי קות, ויואלו להצילם מרעתם ויקברו חיים עם מרבית
 ביתם תחת ערמות העפר ועיי כפלה משברי החומות אשר
 ערו לארץ ונפלו תחתיהם, נשים רחמניות מתופפות על
 לבביהן ומקוננות על מות אלוף נעוריהן וילדיהן, וילדים רבים
 בשבר יללו על אבדן הוריהם וכלם יחד געו בבכי תמרורים
 על שרפת בתיהם קניניהם וכל רכושם.
 בית רבי גרשום היה מהראשונים אשר להבת אש לזהם

(מאוה"ג)

אחזה

אחזה בו, כל בני ביתו נמו שנתם ולבו ער, כי הָגה בתורה
 בכל לב וכתב את באורו הגדול על התלמוד, ובגלל זאת
 היה גם מהראשונים אשר לא נבצר מהם מומת ישע להמלט על
 נפשם ולהציל מהונם ככל אשר היה לאֵל ידם. וחיש מהר
 העיר את שתי נשיו, ויעמם אותן בזהב ובאבנים יקרות כאשר
 תוכלנה שאֵת, והוא הציל את כתבי ידיו היקרים וימלטו מתוך
 המהפכה אל בית אחד מאוהבי רבי גרשם אשר גר בקצה
 העיר ועקבות האש לא נודעו שמה. פה עזב את נשיו במנוחה
 שאננה, וימהר לשוב ולראות מה עשה ה' בביתו, ומה מאד
 נבהל ונבעת ולבו נשבר בקרבו לראות את הנשמות והחרפֶן
 האיום אשר נעשו בעיר ברגעים המעטים אשר מלט את חי
 נשיו מרדת שחת. שוקים ורחובות רבים נהפכו לגלים נצים,
 והבתים והחומות ערו ערו עד היסוד במ ולא יכיר עוד מקומם.
 להאש האכזרית אשר שמה שמות בעיר התרועעו גם בנים
 משהיתים ויעזרו לרעה, אנשים רעים וחטאים אשר ראו למו
 עת מצוא לשלול שלל ולבוז בו, שודדים וחומסים, זובתי
 אדם ומרצחי חרש פשמו למאות בכל חוצות העיר, ויחמסו
 בזרוע רמה ויהרגו את כל הבא בידם ואין מציל, אז זכר רבי
 גרשם את חותנו רבי מנחם אשר גר הרֶחֶק מעט ממקום הַשְׂרָפָה,
 ונשאר לבדו בביתו ואין איש אתו, היש מהר רץ רבי גרשם
 לבקש את חותנו ולהצילו מלהבות אש, אך אהה! בהגיעו
 לביתו מצא הדלת נשברה, והזקן מנחם נפל שרוד ומתבוסס
 בדמו, שודדי לילה אשר זה ימים רבים למשו עיניהם על כלי
 הכסף והזהב הנמצאים בביתו אשר סחר במו, רצחוהו עתה
 נפש ויבוזו את כל אשר לו.

ביום המחרת והשמש יצא על הארץ, הה! מה נורא ואיום היה
 מראה עיר הבירה! שלשים אלף נפש אדם נדרו בחצות ומתהלכים
 בצללים באין מחסה ומסתור מזרם ומממר, אין מקום לנוח אף

אין בגד ושמלה לכסות מערוטיהם, כי כל הונם וקנינם היו
לשרפה מאכולת אש, אנשים למאות אבדו חייהם בלהבות
אש, והמון אדם רב ירדו דומה בזרון לב השודדים.

וירא רבי גרשום ויצר לו להודיע למעליטמא אהובתו ממות
אביה הזקן, כי ירא פן תלאה נשוא את מעא רוחה הנכאה, אבל
שגה ברואה, כי מעליטמא הקשיבה את הבשורה הרעה הזאת
בנפש שקטה ובמנוחת לבב, ותמצא חן בעיני אישה על
הדבר הזה, כי אמר: אות הוא על אומץ לבה ועז רוחה ביום
צרה, אך דבורה ידעה כי לא כן הדבר, כי היא תכנה את
רוח רעותה וצרתה, וידעה בנפשה כי תחת מסוה אומץ הלב
נסתרה קלות דעתה ואהבתה את נפשה; אמנם החרישה ולא
דברה למשוב ועד רע, כי כן הבטיחה לאישה לחיות בשלום
ובמישור עמה.

דבורה הטיבה לראות: כי מעליטמא התאבלה יותר
באבדן הונה עדיה וחלייתה ממות אביה, אף פחדה פחד לימים
הבאים כי נאבד עושר אישה בענין רע וידיה תאסרנה מהיום
והלואה ולא תוכל לפור כסף רב על תאות לבה הות נפשה
וחמדת עיניה כבתחלה.

לרגלי התבערה הנוראה בא עוד אסון נורא אשר לא
חזה אנוש מראש: כי בני הרשף אשר הגביהו עוף וישימו
את מרבית חוצות העיר למקום תנים ומדבר שממה הביאו גם
את הדבר בעקבותם ומגפת אדם נהיתה בעיר. כל בני העם
אשר התגוללו בחוצות קריה באין מקום סתרה, נאספו והובאו
בצל קורת בתי התפלות והיכלי העיר אשר דלתותם פתוחות
לכל עובר, ובהתאסף המון עם רב במקום צר אחד, ואיש
באחיו נגשו ויבאש הרוח (דער וועטטער) ויהפך לצחנה ולקטב
מירי לאף שואפיו, וגם חום השמש הכביד ידו בפעם הזאת
ויעוזר לרעה, ולכן פרץ דבר קבד מאד בין כל יושבי עיר

הבירה

(סאוה'ג)

הבירה, הה! המחלה האיומה הזאת נוראה היא בין כל משחיתי האדם על פני האדמה, מצדה נפלו אלף ורובה מימינה, עד כי לא מצאו אנשי חסד ידיהם לקבור את כל הנופלים שדוד לפני המחלה הארורה והזעומה הזאת.

ורבי גרשם בראותו כי רוב הונו וקנינו היה לברות למתלעות האש, חשב מחשבות לחדש את בית מלאכתו כקדם, אך בעת הזאת פרץ הקבר הנורא אשר כִּתְּףָּ בָּא ויהרוג כל מהמדי עין באין חמלה, ועל כן נָסַג רבי גרשם אחור ממחשבתו, כי אמר: עת לעשות לטובת בני האדם הנבראים בצלם אלהים ולהצילם מִקְּדַת שַׁחַת. בעת שבתו בפומבדיתא למד גם את חכמת הרפואה, וידע אל־נכון גם את מלאכת הסמים, ועל כן אור כנבר הלציו, סָבַב מרחוב לרחוב ומבית לבית, ובכל המקום אשר צעדו רגליו על מפתן בית החולה, באה גם הישועה לרגלו, ומלאך המָּוֶת נס וימלט מפני מלאך מושיע זה, הכרוב הסוכך על עֲנֹת עֵמוּ ופודה ומציל לכל מפלגות בני האדם. סְמִיתְרוּפָה אֵשֶׁר הֵכִין בְּטוֹב טַעַם ודעת פעלו פְּעֻלָּתָם לטוב על החולים, הִקְלוּ אֶת מְכֹאֲבֵם כְּרַגַּע, וּכְעֹבֹר יָמִים אַחֲרָיִם עָיְבוּ לְאִיתָנָם ונרפאו.

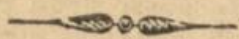
לא ארכו הימים ורבי גרשם נודע בכל העיר לרופא חכם ומומחה לרבים מאין כמוהו, ויהי כבואו לִבְקֹר אֶת הַחֹלָה וּלְחַקֹּר עַל דְּבַר מַחְלָתוֹ, הֵעִיר בְּקִרְבוֹ רִגְשֵׁי נַחֵם וְתִקְוָה טוֹבָה; בְּדַבְרָיו הִרְכִּים מִשְׁמַן חֹזֵק יָדַיִם רַפּוֹת וַיֹּאמֶץ בְּרַכִּים כּוֹשְׁלוֹת, אַף סַעְדָּהוּ עַל עֵרְשׁוֹ — עֵרֵשׁ דּוֹי, וּבַעֲלִים לְתִרּוּפָה רָפָא אֶת יְצוּרֵי גֵּזוֹ אֲשֶׁר כִּצַּל נִהְלְכוּ, וְהַמַּחְלָה גּוֹרֵשָׁה מִן גֵּזוֹ כְּלִיל, אִם לֹא חוֹקָה עוֹד בְּטָרָם בָּא רַבִּי גֵרְשָׁם לְבַקְרָהוּ.

בין כה וכה והעיר קָאֲנִסְטָאֲנִינְאֶפֶל נְבוּכָה מֵאֵד; הַסְרִים יֵאָהָן הוֹצִיא דְבָהּ וְהַעֲבִיר קוֹל כִּי מִבֵּית יְהוּדֵי פִרְצָה הָאֵשׁ הָאֲכֹרִיָּה, וְכִי יָדוּ הִיתָה בְּמַעַל הוּהּ. וְרַב כַּח הָאֲשֻׁמָּה הוּזָאת

לעורר את חמת העם ולתת חרב בידו להשחית את היהודים
 באין חמלה, ועוד הוסיף להצית אש השנאה והמשטמה על
 מוקדי לבב שונאי ישראל עד כי מדי יום ביומו נהרו המונים
 המונים לפני ארמון הקיסר, ובקול שאון והמולה רבה דרשו
 ממנו לענוש קעה את היהודים אשר בשלהם היה האסון הגדול
 הזה בעיר הבירה. ימים רבים מאן הקיסר באויל לשמוע
 בקולם ולתת להם להפיק את מאויים, אך הסרים יאהאן
 החכם להרע: ולהשחית, הערים מנמת רצח להאשים את
 היהודים בעיני הקיסר, ועל פיו היתה שומה כי גם כהני הדת
 באו אל הקיסר וימלאו את דבר יאהאן, ותקמן עוד זאת בעיניו
 וימלאהו לבו הרע להפחיד את הקיסר בקשר ובמרד לאמר:
 כי כרה נפש כל העם על היהודים, עד אשר נלאה הקיסר
 באויל המוב והישר כלכל את הלונת יועצו הראשון ותנואת
 כהני הדת, וגם חזקו עליו דברי העם אשר לא נתנו פוגת
 לו — בעצת הער האכזר יאהאן — ועל כן נתן צו להעביר קול
 בכל מלכותו, כי בעוד שלשה ירחים יגורשו היהודים כלה
 מן הארץ, הם וכל אשר להם, לא ישאר אף אחד, והאיש
 אשר ימרה את פי הקיסר ויעבור על דברי הפקודה הזאת
 להשאר במדינה אחר עבור מועד, אחת דתו להמית, ובשלה
 יעבור; אך אם חפץ חיים הוא, ימיר דתו בדת הנוצרית
 ונסלח לו.

תלא כל לשון, תקצרנה שפתי נאמנים להביע אף מעט
 מוער רגשות החרדה והזועה הנוראה אשר אפפו את היהודים
 האמללים בשמעם את הפקודה האכזרית הזאת אשר כשואה
 באה עליהם ולא ידעה רחם; אהה! רבבות משפחות יהודים
 יושבי כל ארץ הקדם החוסים בצל ממשלת באויל יעזבו
 מקומות מושבותיהם וארצות מולדתיהם במשך שלשה ירחים,
 וילכו לנוע על ארצות אחרות מבלי דעת אנה יהיו פניהם

מוערות, הלא צפויים המה לחרב ולרעב ולכל אכזר
 נורא, ואף אם נתן למו הרשיון מטעם הקיסר לקחת
 אתם את כל הונם ורכושם, אך מי נואל ויִסְכַּל לקנות בכסף
 מלא את אֲחוֹת נחלתם בבתים ובשדות אחרי כי בבוא תקופת
 שלשה ירחים יאלצו לעזוב אותם בלי כל כסף ובלי מחיר?
 ועל כן בכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר הקיסר ודתו מגיע,
 אבל גדול ליהודים, תגרו שקים, וגזרו צום, ומקטן ועד גדול
 נאספו בבתי תפלותיהם לזעוק מרה ולחנן את פני אלהיהם
 ואלהי אבותם. אהה! זכרו ימים מקדם ימי המן הרשע אשר
 שבו עוד הפעם ויכסו על היהודים בצלמות, ימי חשך ועוני
 קדמו פניהם ולא היה לאל ידם להִתְקַלֵּץ מן המצר, כי במה
 חוקן ידי היהודי הנדה והגולה בארץ לא לו, לְהוֹשִׁיעַ? אין
 כחם רק בפיהם, ועל כן הרבו תחנה ובקשה לאל שוכן
 שמים, כי לא יתן ידיו לראות עֲשֵׂת, וכרועה עדרו ינהלם,
 ינטלם וינשאם, ובצל כנפיו יסתירם לבל יהיו מִרְף לְשָׁנֵי
 אויביהם, מבקשי נפשם לספוחה.

ד.

הנסיכה טעהאדארא.

מה תתהלל ברעה הגבור? הן חסד אל כל היום!
 ובעת ינאץ רשע ויאמר בלבו אין אלהים, יראה הי לנו
 את נפלאות עזו ורוב כחו וגבורתו, יוכיח לעיני בני האדם
 כי יש אל בשמים ובארץ ורחמיו לא כָּלוּ מעם סגלה בחר
 לו יה, אף יושיעם בימין צדקו, וזרועו הוא תתמכם לבל יבולע
 להם...

בעוד לבשו היהודים — יושבי ארצות הקיסר באויל —

חרדות

(מאות"ג)